

Netwerken in kaart brengen

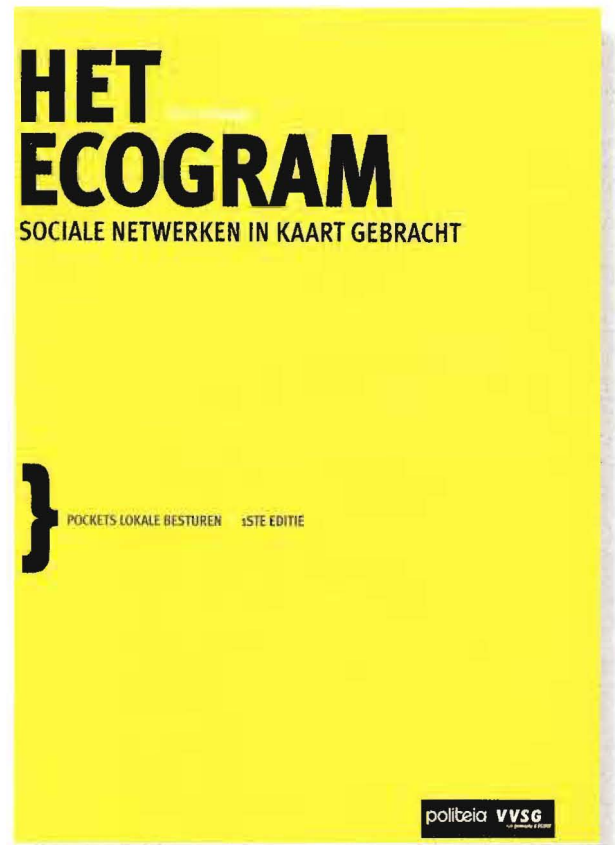
Titel Het ecogram
Auteur Stef Herman
Uitgever Politeia
Prijs € 25,00

door Jan Steyaert, lector Fontys hogescholen

Elke professional krijgt wel ergens in zijn eerste jaren opleiding te maken met het verschijnsel 'sociale kaart': het overzicht van waar welke organisaties actief zijn en met welk zorgaanbod. Het gaat dan om algemene kennis (waar is een ggz voor? wanneer kun je terecht bij Bureau Jeugdzorg?) tot zeer specifieke kennis (wat is het telefoonnummer van organisatie x, y of z?).

Maar er is nog een ander soort sociale kaart. Daarover horen we in opleiding en werkveld beduidend minder. Onder invloed van systeemdenken, van ecologisch hulpverleners en met de Wmo als stimulans, wordt steeds vaker gekeken naar de sociale kaart rond een kwetsbare persoon. Hoe ziet zijn sociale netwerk eruit? Welke hulpbronnen zijn aanwezig? Hoe kunnen we die aanspreken? Vooral de Wmo eist van hulpverleners dat ze terughoudend zijn in het oppakken van **zorgtaken** en vertaalt dat in lagere budgetten en strengere **indicaties**. Als de hulpverlener vooral zelf hulp blijft **geven**, wordt het dure zorg die maar voor een beperkte **groep nog beschikbaar** is. Kijken naar informele hulp is dus **steeds meer een noodzaak**.

Gelukkig bestaan er al **instrumenten om de omgeving van de cliënt in beeld te brengen, zodat duidelijk** wordt waar (potentiële) hulpbronnen **zitten**. Het zogenaamde ecogram is daarvoor een **relatief eenvoudig, maar krachtig grafisch instrument**. **Stef Herman bespreekt** in zijn nieuw-

ste publicatie de achtergrond en praktische uitwerking ervan. Het boek valt uiteen in twee delen. In hoofdstuk 4 en 5 gaat Herman in op het ecogram als instrument en beschrijft hij de grote variabelen van een sociaal netwerk (bijvoorbeeld qua omvang, differentiatie, densiteit). Ook behandelt hij de grafische afspraken rond het tekenen van ecogrammen. Een paar uitgewerkte voorbeelden maken het onmiddellijk duidelijk. Om dit geheel te plaatsen, is lezing van het eerste deel noodzakelijk. Daarin staat de auteur stil bij ecologische hulpverlening. En dan gaat het niet over de opwarming van de aarde, maar om hulpverlening die gericht is de cliënt en zijn omgeving. Dat gaat terug op het gedachtegoed van Carel Germain en Uri Bronfenbrenner en vormt een tussengebied tussen individuele en politiserende hulpverlening. De omgeving van de cliënt komt nadrukkelijk in beeld, maar zonder daarbij meteen de hele wereld te betrekken.

Het is een handzaam boekje geworden dat elke hulpverlener kan helpen aan te sluiten bij de onderliggende filosofie van de Wmo (en die te overleven). Juist vanwege dat nut had het boekje wel uitgebreider mogen zijn. Zo had het tweede deel informatie mogen bevatten over software om ecogrammen te maken (zoals WonderWare) en had het eerste deel wel - meer dan de huidige voetnoot - mogen uitwiden over het werk van Ann Hartman. ■